

давством на перевізника покладається обов'язок здійснювати обслуговування пасажирів не тільки на борту повітряного судна, але і при продажу авіаційного квитка, а також при виконанні пасажиром необхідних передполітних формальностей в аеропорту відправлення.

Відносини, що виникають при перевезенні повітряним транспортом двох типів багажу (зареєстрованого та незареєстрованого) регулюються різними договорами, що володіють різними ознаками – договором перевезення пасажирів, яким охоплюється незареєстрований багаж (речі, що знаходяться при пасажирі, ручна поклажа) та договором перевезення багажу (зареєстрованого).

Література

1. Молчанов В. В. Гражданско-правовое регулирование воздушных перевозок. Автореф. канд. юрид. наук за спеціальністю 12.00.03 цивільне право; господарське право; сімейне право; міжнародне приватне право / В. В. Молчанов. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/grazhdansko-pravovoe-regulirovanie-vozdushnykh-perevozok>.

2. Шульженко Ф. П. Транспортне право / Ф. П. Шульженко, О. О. Гайдунін, Р. С. Кундрік // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/6096/93/>.

УДК 347.463 (043.2)

Субога Д. С.,
студент,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університету, м. Київ
Науковий керівник: Горбатюк Я. В., асистент

ПОНЯТТЯ ДОГОВОРУ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ ПОВІТРЯНИМ ТРАНСПОРТОМ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ПРАВОМ УКРАЇНИ

Питання щодо визначення поняття договору перевезення вантажу повітряним транспортом є дискусійним питанням, яке не має однозначного тлумачення у юридичній літературі.

Поки що в Україні немає монографічних досліджень, присвячених даному договору. Аналіз зарубіжних джерел свідчить про те, що існують деякі дослідження, присвячені різним аспектам вантажних перевезень, зокрема повітряним транспортом. Проте, у них оминається увагою дослідження договору перевезення вантажу повітряним транспортом як цивільно-правового договору. Наведене не лише обумовлює вибір теми дослідження, але й свідчить про її актуальність.

Цивільний кодекс України вніс низку істотних новел у правове регулювання договірних зобов'язань, викликаних потребами ринкових реформ. Відповідно на практиці виникає чимало труднощів у застосуванні нових положень Цивільного кодексу України. Надзвичайну актуальність набуває проблема узгодження норм нового Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та Повітряного кодексу України [2, с. 70].

Оскільки в Цивільному кодексі України дається лише загальне визначення договору перевезення вантажу, а в Повітряному кодексі не закріплене визначення договору перевезення вантажу повітряним транспортом, то аналізуючи дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, можна визначити договір перевезення вантажу повітряним транспортом як такий, за яким одна сторона (повітряний перевізник) зобов'язується доставити повітряним шляхом довірений їй другою стороною (вантажовідправником або замовником) вантаж до аеропорту призначення у встановлені у договорі строки та видати його особі, яка має право на одержання вантажу (одержувачеві), а замовник зобов'язується сплатити за перевезення вантажу встановлену плату [2, с. 60].

Договір перевезення вантажу повітряним транспортом є цивільно-правовим договором про надання перевізних послуг, на який поширюються норми як загальних положень про зобов'язання Цивільного кодексу України, так і спеціальні норми "Перевезення". Такий договір, укладений у сфері господарювання, на засадах рівності, вільного волевиявлення, майновій самостійності його сторін, набуває також ознак господарського договору, на який мають поширюватися не лише норми Цивільного кодексу України, але й норми Господарського кодексу України, зокрема ст. 179-188, 306-316.

Чинне законодавство не містить прямої відповіді на питання

про консенсуальність чи реальність договору повітряного перевезення вантажів. Однак, якщо положення ч. 1 ст. 909 ЦК України в частині, яка встановлює зобов'язання перевізника доставити "довірений" йому другою стороною (відправником) вантаж до пункту призначення, розуміти як таке, що виникає лише після прийняття вантажу, то можливий висновок про встановлення законодавчої презумпції реальності договору перевезення вантажу. Однак існування такої презумпції, на нашу думку, не перешкоджає сторонам передбачити в договорі повітряного перевезення обов'язок прийняти вантаж до перевезення в майбутньому. У такому випадку цей договір набуде ознак консенсуальності [1, с.756].

Договір перевезення вантажу повітряним транспортом є різновидом договору про надання перевізних послуг, що має такі особливості:

1. Предмет договору містить специфічні ознаки щодо характеристики вантажу (його вид, вага, об'єм тощо), які безпосередньо впливають на виконання перевезення;

2. За загальним правилом у договорі про надання послуг беруть участь дві сторони: замовник і виконавець. На відміну від цього у договорі перевезення вантажу повітряним транспортом одержувач вантажу, як правило, не є стороною договору, а є особою, на користь якої виконується даний договір.

Договір перевезення вантажу повітряним транспортом є публічним, оскільки одна із його сторін, а саме повітряний перевізник, є особою, яка здійснює підприємницьку діяльність і взяла на себе зобов'язання надання послуг кожному, хто до неї звернеться [3, с. 342].

Слід зазначити, що для економіки України велике значення має перевезення вантажу повітряним транспортом. На сучасному етапі правове регулювання відносин, які пов'язані з повітряними перевезеннями вантажу недосконале, відсутні комплексні наукові дослідження. Сьогодні зумовлює необхідність визначення та однозначного розуміння базових понять договору перевезення вантажу повітряним транспортом, заповнення прогалин у дослідженні цього договору, що мають місце у вітчизняній літературі, визначення співвідношення норм чинного Цивільного, Господарського та Повітряного кодексів України, які регулюють відносини перевезення вантажу повітряним транспортом.

Література

1. Цивільний кодекс України: Коментар. – Х. : Одиссей, 2003. – 756 с.
2. Безлюдько І. О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом / І. О. Безлюдько // Наук. вісн. Нац. акад. внутр. справ України. – 2005. – № 2. – С. 60-71.
3. Безлюдько І. О. Договір перевезення вантажу повітряним транспортом: визначення в законодавстві України / І. О. Безлюдько // Держава і право. – 2004. – № 24. – С. 342-346.

УДК 347.4:656.076.3 (043.2)

Тимошенко В. Ю.,
студентка,

Юридичний інститут,

Національний авіаційний університет, м. Київ

Науковий керівник: Білоусов В.М., старший викладач

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ ЧАРТЕРУ (ФРАХТУВАННЯ)

В умовах бурхливого розвитку суспільних відносин міжнародні перевезення набувають все більшого значення, а тому правове регулювання транспортних відносин визнається вирішальним для розвитку нашої держави. Особливу роль серед міжнародних авіаційних перевезень відіграють чартерні перевезення, тобто перевезення, що здійснюються за договором повітряного чартеру. Популярність чартерних перевезень пояснюється кількома факторами, зокрема, такими як поява надмірної кількості літаків у авіапарках деяких компаній, труднощами при завантаженні суден на регулярних рейсах, розвитком туризму і появою користувачів повітряного транспорту, для яких важливою є вартість перевезення. Крім того, чартерні рейси дозволяють здійснити перевезення, які неможливо запланувати і здійснити регулярними рейсами. Дане питання розглядали такі вчені – науковці як Алексєєв С. С., Боброва Д. В., Вітрянський В. В., Шершеневич Г. Ф. та ін.

Договір чартеру зародився як інститут морського права, якому ще за часів середньовіччя був відомий договір під назвою "церте-